

Docentinzicht 3: De virtuele klas vanuit het perspectief van de docent

Citation for published version (APA):

Wagemans, L., Spoelstra, H., Van den Munckhof, R., & Schlusmans, K. (2013). *Docentinzicht 3: De virtuele klas vanuit het perspectief van de docent*. Open Universiteit (IPO).

Document status and date:

Published: 01/11/2013

Document Version:

Peer reviewed version

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 08 Sep. 2024

Open Universiteit
www.ou.nl

**Instellingsbreed Programma Onderwijs
Open Universiteit**

Docentinzicht 3

**De virtuele klas
vanuit het perspectief van de docent**

november 2013

Leo Wagemans
Howard Spoelstra
Rieny van den Munckhof
Kathleen Schlusmans

Colofon

Productie en vormgeving
Open Universiteit (IPO), Heerlen

Auteurs
drs. Leo Wagemans
Howard Spoelstra Mkm
drs. Rieny van den Munckhof
dr. Kathleen Schlusmans

© 2013 Open Universiteit, Heerlen

IPO rapporten reeks

De Open Universiteit ontwikkelt en verzorgt open hoger afstandsonderwijs. Omdat de Open Universiteit wil transformeren van een instelling van voornamelijk schriftelijk afstandsonderwijs met face-to-face begeleiding naar een instelling waarbij sturing via het web centraal staat, is in 2007 het Instellingsbreed Programma Onderwijs (IPO) in het leven geroepen. Alle centrale innovatieve onderwijsprojecten van de Open Universiteit worden in dit programma samengebracht. Het doel van het programma is een bijdrage leveren aan de onderwijskwaliteit van het onderwijs van de Open Universiteit en aan de transitie van de Open Universiteit naar een Instelling die kwalitatief hoogstaand flexibel, open, gedigitaliseerd (web-gestuurd) afstandsonderwijs aanbiedt. In het programma staan de volgende thema's centraal: de elektronische leeromgeving, begeleiding, toetsing en tentaminering, kwaliteitszorg, multimedia en onderwijsontwikkeling.

De IPO rapporten reeks bevat de publicaties uit de diverse projecten en richt zich vooral op docenten, onderwijsontwikkelaars en onderwijsadviseurs in het hoger onderwijs.

De IPO rapporten kunnen worden besteld bij:

*Open Universiteit
Secretariaat IPO
Postbus 2960
6401 DL Heerlen
Tel. 045-6762450
Ria.Wijermans-Overman@ou.nl
Open Universiteit*

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Opzet	5
Samenvatting	6
Aanbevelingen	7
Beschrijving resultaten	8
Tijdsbesteding begeleiding	9
Face-to-face begeleidingsbijeenkomsten	9
E-mail	10
Discussiegroepen/fora	10
Telefonisch contact	11
Skype	12
Sociale media	12
Virtuele klas	13
Gebruik	13
Docentkennis en kwaliteit van ondersteuning	14
Begeleidingsopzet	14
Aandachtspunten voor didactiek	16
Gebruik van specifieke functies	18
Bijlage	
Resultaten per faculteit	19
Vragenlijst Docentinzicht 3	23

Inleiding

In juni 2013 hebben we voor de derde maal een peiling uitgevoerd bij docenten van de Open Universiteit. Ditmaal staat het thema 'begeleiden' centraal, en wordt ingezoomd op de begeleiding via de virtuele klas. Hoeveel docenten maken hier gebruik van, wat zijn hun bevindingen? Zijn er bepaalde drempels aan te wijzen, die op basis van de resultaten mogelijk weggenomen kunnen worden?

Met het nieuwe onderwijsmodel in het vizier, waarbij begeleiding een prominenter rol inneemt, is de virtuele klas een belangrijk middel. En is de OU er veel aangelegen de bekendheid en het gebruik van deze begeleidingsvorm onder zowel docenten als studenten te verbreden...

Opzet

Alle docenten van de zeven faculteiten zijn medio juni per mail benaderd, om deel te nemen aan de online-enquête 'Docentinzicht'.

Aan de faculteiten is gevraagd emailadressen aan te leveren van alle docenten/begeleiders. In totaal zijn 291 adressen geleverd, waarvan 1 persoon inmiddels uit dienst is en ten onrechte benaderd is. Van de netto-groep van 290 personen, hebben er uiteindelijk 127 gerespondeerd en hebben 4 personen zich afgemeld via de mail. De netto-respons uitkomt hiermee uit op 44% (iets lager dan Docentinzicht 2, toen lag de respons op 47%).

Responspercentages per faculteit:

In onderstaande tabel is het totaal aantal respondenten per faculteit weergegeven.

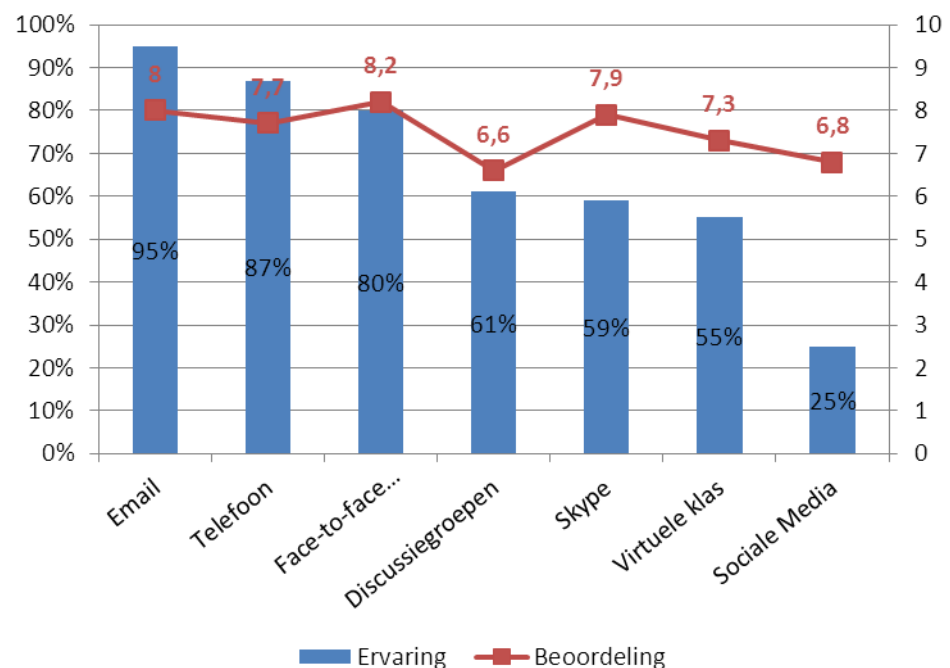
Groep	Totaal	Management	Cultuur	Natuur	Onderwijs	Recht	Psychologie	Informatica
Aantal uitnodigingen	290	49	38	22	31	55	59	36
Aantal respondenten	127	21	11	9	17	16	27	24
Responspercentage	44%	43%	29%	41%	55%	29%	46%	66%

Tabel 1: Aantal verstuurde uitnodigingen en respondenten naar faculteit

Samenvatting

Bijna 40% van de docenten besteedt de helft van hun aanstelling of meer, aan het begeleiden van studenten.

Naast email en telefoon is de face-to-face bijeenkomst nog de meest gebruikte vorm van begeleiding, die tevens de hoogste beoordeling krijgt. Met een 8,2 gemiddeld voor de face-to-face begeleidingsbijeenkomsten scoort deze begeleidingsvorm significant hoger dan begeleiding via de virtuele klas (7,3).

Figuur 1: Ervaring met de diverse begeleidingsvormen en de beoordeling ervan

Face-to-face bijeenkomsten worden vooral ingezet voor kennisoverdracht, het maken/bespreken van oefenopdrachten en het onderhouden van contact met studenten. Deze aspecten komen ook grotendeels terug als het gaat om de inzet van de virtuele klas: kennisoverdracht, oefenopdrachten en vragenuurtje.

Als belangrijkste pluspunt van de virtuele klas wordt genoemd het niet hoeven reizen, het plaats-onafhankelijke aspect.

De virtuele klas wordt als minder geschikt beschouwd als het gaat om introductiebijeenkomsten, bijeenkomsten die meer persoonlijk, sociaal en met veel interactie zijn. In dergelijke situaties heeft een face-to-face bijeenkomst duidelijk de voorkeur.

Als meest storend van de virtuele klas noemt men de slechte geluidskwaliteit.

De optimale groepsgrootte voor een virtuele bijeenkomst komt uit op '8', de maximale grootte komt uit op '20'.

Aanbevelingen

- Aanbeveling 1** Een centraal informatiepunt voor studenten en docenten
Om de kennis van zowel studenten als docenten te verhogen over de werking van de virtuele klas is het aan te bevelen een centraal informatiepunt op te zetten met uitgebreide handleidingen, verwijzingen naar installatie-instructies en lesmateriaal bij de leverancier.
Daarnaast is ondersteuning in de avonduren een belangrijk punt. Hieraan dient bij bredere inzet van de virtuele klas aandacht besteed te worden.
- Aanbeveling 2** De techniek verbeteren
De haperende techniek heeft een negatieve impact op het ervaren nut van het gebruik van de virtuele klas. Een deel van de afspraken met betrekking tot het gedrag in de virtuele klas is terug te voeren op technische problemen met het spreken als meerder microfoons tegelijk gebruikt worden. Het verdient aanbeveling om zo snel mogelijk te investeren in een verbetering van de geluidskwaliteit (door van Elluminate Live! naar Blackboard Collaborate te upgraden). De oplossing van audio-problemen kan het student- en docentgedrag beïnvloeden en de interactie natuurlijker maken.
- Aanbeveling 3** Het ontwikkelen van didactische modellen met betrekking tot het gebruik van de virtuele klas
Ofschoon sommige docenten de virtuele klas voor alle begeleiding geschikt achten, is het aan te raden de VK niet uitsluitend in te zetten. De ontwikkeling van didactische modellen kan docenten laten overwegen de VK in te zetten. Richtlijnen kunnen deels uit de resultaten van deze enquête gedestilleerd worden, maar zullen deels ook, met behulp van de ervaringen van bijvoorbeeld OUX tutoren en docenten, samen met onderwijskundigen opgezet moeten worden. Daartoe dienen ook de onderwijskundigen in het gebruik van de virtuele klas te professionaliseren.

Algemene opmerking:

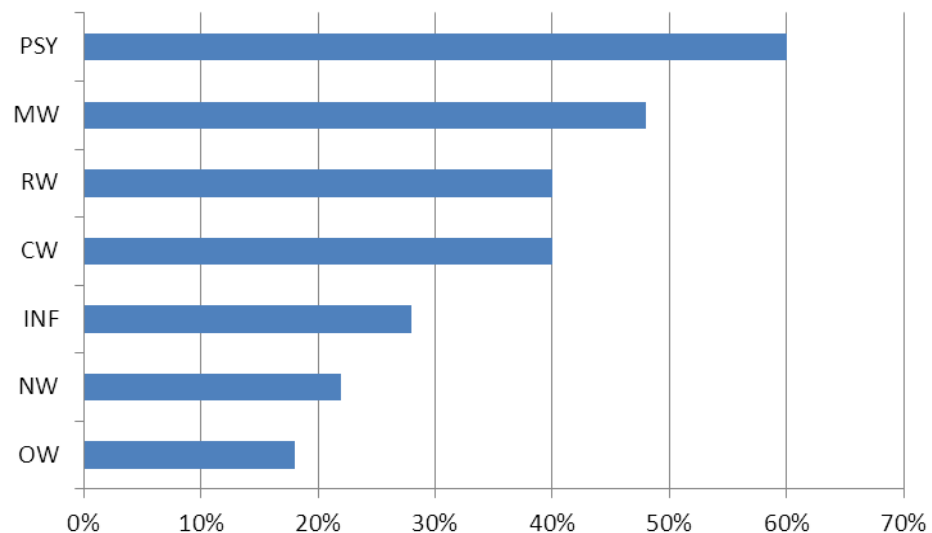
Niet alle aanbevelingen hierboven zijn van hetzelfde niveau. Zo zijn de aanbevelingen rond het verbeteren van de geluidskwaliteit en het verminderen van technische problemen voorwaardenscheppend voor aanbevelingen rond het didactisch gebruik van de VK.

Beschrijving resultaten

- Tijdsbesteding begeleiding
- Face-to-face begeleidingsbijeenkomsten
- E-mail
- Discussiegroepen/fora
- Telefonisch contact
- Skype
- Sociale media
- Virtuele klas
 - Gebruik
 - Docentkennis en kwaliteit van ondersteuning
 - Begeleidingsopzet
 - Aandachtspunten voor didactiek
 - Gebruik van specifieke functies

Tijdsbesteding begeleiding

De overgrote meerderheid van de docenten [96%] geeft aan in de afgelopen twee jaar studenten begeleid te hebben. 39% van de docenten besteedt 50% of meer van hun aanstelling aan begeleiding. Bij de faculteit Psychologie ligt dit percentage aanmerkelijk hoger: hier geeft 60% van de docenten aan meer dan de helft van hun aanstelling bezig te zijn met het begeleiden van studenten. Bij Managementwetenschappen ligt dit percentage op 48%.

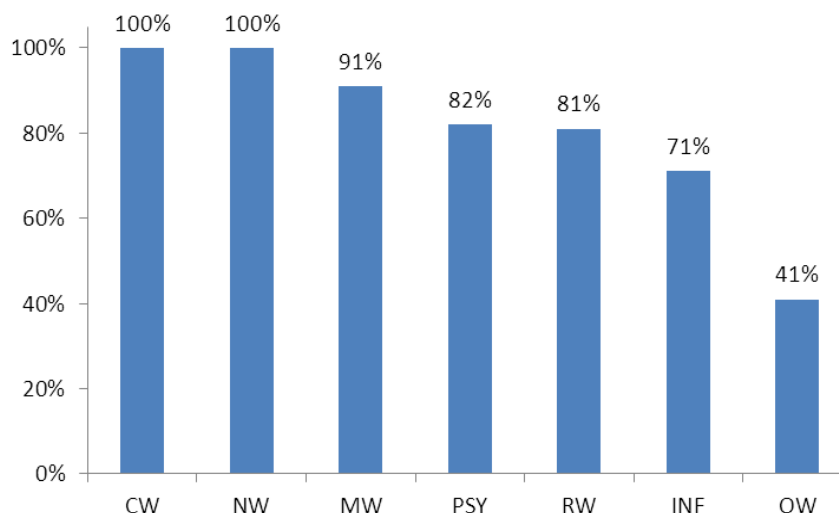
Figuur 2: Aandeel docenten per faculteit dat 50% of meer van hun aanstelling besteedt aan het begeleiden van studenten

Face-to-face begeleidingsbijeenkomsten

Gebruik

80% van de docenten die de afgelopen twee jaar studenten heeft begeleid, heeft hierbij gebruik gemaakt van face-to-face bijeenkomsten. Exact de helft van de docenten doet dit maandelijks of vaker.

Deze face-to-face bijeenkomsten zijn het minst populair bij de docenten van Onderwijswetenschappen. Hier heeft 41% ervaring met deze begeleidingsvorm. Bij Cultuurwetenschappen en Natuurwetenschappen is het gebruik 100%: alle docenten van deze faculteiten maken gebruik van face-to-face bijeenkomsten.

Figuur 3: Aandeel docenten per faculteit dat tijd besteedt aan het begeleiden van studenten via face-to-face bijeenkomsten

Functie Face-to-face-bijeenkomsten worden het meest frequent ingezet met het oog op kennisoverdracht van docent naar student. Daarna volgen de functies ‘het maken/bespreken van oefenopdrachten’ en ‘het onderhouden van contact met studenten’.

Beoordeling De face-to-face bijeenkomsten worden door de docenten beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van 8,2. Er is weinig variatie tussen de faculteiten onderling als het gaat om de beoordeling van deze bijeenkomsten

E-mail

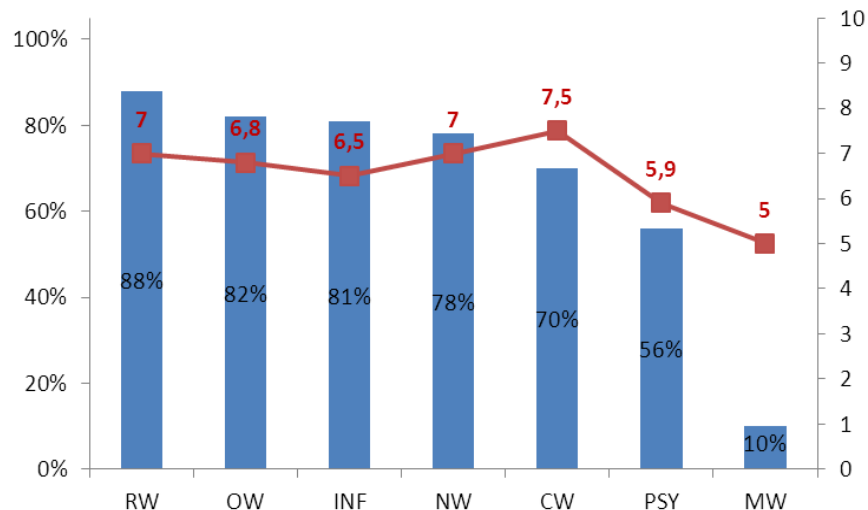
Gebruik E-mail wordt door alle docenten gebruikt bij de begeleiding van studenten, en is daarmee de meest gebruikte vorm. 95% van deze docenten gebruikt de mail maandelijks of vaker.

Functie Het gaat dan meestal om het beantwoorden van vragen van studenten of om het geven van feedback. Ruim tweederde van de docenten geeft aan de mail ook in te zetten om het contact met studenten te onderhouden.

Beoordeling Het gebruik van e-mail in de begeleiding van studenten krijgt van docenten een gemiddeld rapportcijfer van 8,0

Discussiegroepen/fora

Gebruik Het gebruik van discussiegroepen/fora als vorm van begeleiding laat behoorlijke verschillen zien tussen de faculteiten. Gemiddeld genomen maakt 61% van de docenten gebruik van discussiegroepen/fora. De faculteit Managementwetenschappen ligt daar ver onder met 10%, terwijl de faculteiten Rechtswetenschappen, Informatica en Onderwijswetenschappen een percentage van boven de 80% laten zien.

Figuur 4: Aandeel docenten per faculteit dat werkt met discussiegroepen en de beoordeling hiervan met een rapportcijfer

Functie Ze worden met name ingezet voor kennisoverdracht docent-student en voor het onderhouden van contact met studenten.

Beoordeling De discussiegroepen krijgen in vergelijking met andere begeleidingsvormen een lagere beoordeling, met een gemiddeld rapportcijfer van 6,6. Het laagste rapportcijfer is te vinden bij MW (5,0) waar we ook een erg laag gebruik constateerden. Maar ook Psychologie is minder enthousiast over discussiegroepen, met een rapportcijfer van 5,9. Docenten van de faculteit Cultuurwetenschappen zijn het meest positief en geven een 7,5.

Telefonisch contact

Gebruik Het inzetten van telefonisch contact bij de begeleiding van studenten gebeurt door 87% van de docenten. Er zijn wel duidelijke verschillen te zien tussen de faculteiten. Bij Cultuurwetenschappen, Rechten en Natuurwetenschappen geven alle docenten (100%) aan, ervaring te hebben met telefonisch contact bij het begeleiden van studenten. Ook bij Managementwetenschappen en Psychologie zijn hoge percentages te zien: 91% respectievelijk 93%. Uitzonderingen zijn hier Informatica en Onderwijswetenschappen, hier wordt telefonisch contact duidelijk minder gebruikt: 67% en 71%.

Functie Het telefonisch contact wordt met name ingezet voor het beantwoorden van vragen van studenten (69%) en het geven van feedback (51%).

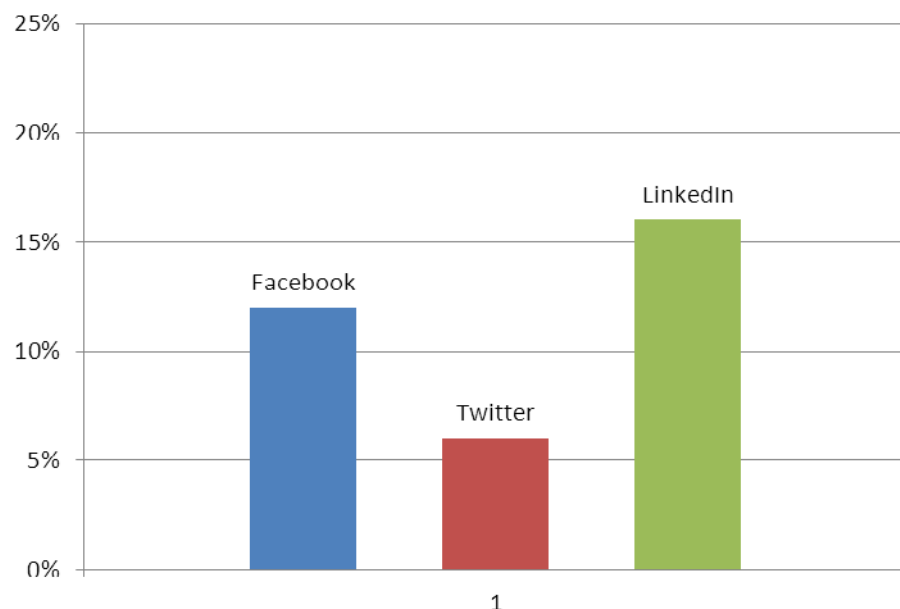
Beoordeling Voor deze vorm van contact geven docenten gemiddeld een 7,7, met relatief geringe verschillen tussen de faculteiten.

Skype

- Gebruik** Het gebruik van Skype is binnen de verschillende faculteiten erg divers. Met name bij Informatica, Natuurwetenschappen en ook Managementwetenschappen is het gebruik hoog. Hier zien we gebruikerspercentages van 91%, 89% en 71%. Bij de faculteiten Cultuurwetenschappen en Rechten is het gebruik het laagst: slechts 10%, respectievelijk 19% van de docenten gebruikt dit medium. Overall gezien komt het gebruik van Skype uit op zo'n 60%.
- Functie** De Informaticadocenten gebruiken Skype voor meerdere doeleinden, maar het onderhouden van contact met studenten scoort hier het hoogst met 58%. Bij Natuurwetenschappen zien we het hoogste percentage bij de kennisoverdracht van docent naar student.
- Beoordeling** Skype wordt beoordeeld met een 7,9, met de hoogste score voor Informatica (8,2) en de laagste score voor Rechtswetenschappen (6,7).

Sociale Media

- Gebruik** Ook sociale media worden door docenten ingezet voor het begeleiden van studenten, zij het beperkt. Het gemiddelde gebruik komt uit op 25%. Het hoogste gebruik is te zien bij de faculteit Natuurwetenschappen (56%). Het gaat dan met name om LinkedIn en Facebook. Bij NW wordt ook de inzet van Twitter genoemd.

Figuur 5: Inzet van sociale media bij de begeleiding van studenten

- Functie** Sociale media worden met name ingezet voor het onderhouden van contact met studenten.
- Beoordeling** De beoordeling van sociale media in het kader van de begeleiding van studenten krijgt een gemiddeld rapportcijfer van 6,8.

Virtuele klas

Gebruik

Gebruik

Het gebruik van de virtuele klas vertoont grote verschillen tussen de faculteiten. Gebruiken bijna alle docenten van de faculteit Informatica de virtuele klas (95%), bij andere faculteiten ligt het gebruik een stuk lager. Bij Natuurwetenschappen bijvoorbeeld op 33% en bij Managementwetenschappen op 38%. Het overall-gebruik komt uit op 55%.

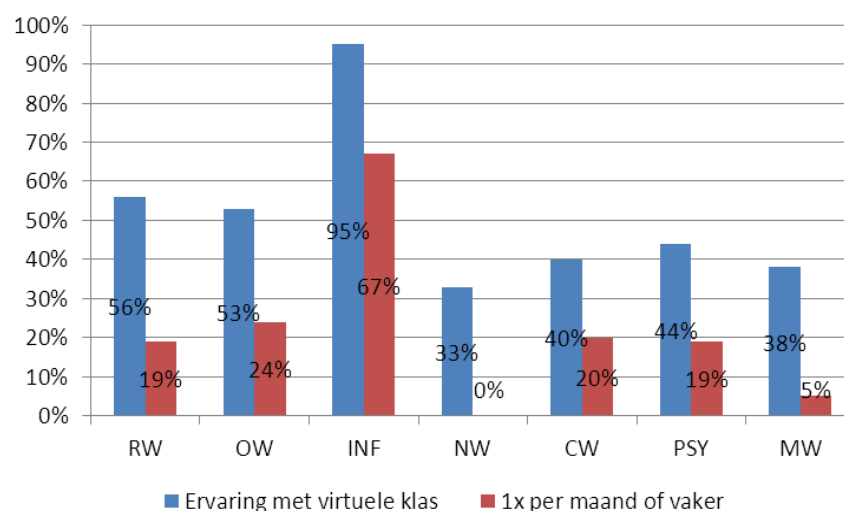
Docenten die al wel ervaring hebben met de virtuele klas, maar deze nu niet meer inzetten, is gevraagd naar de redenen hiervoor. Er worden zeer diverse argumenten genoemd: hun voorkeur voor face-to-face begeleiding, het niet passen van de virtuele klas in de begeleidingsopzet (1 op 1), de slechte kwaliteit van het geluid, een begeleidingsonderwerp dat niet te behandelen is middels een virtuele klas en de te omslachtige en onvolkomen techniek.

Docenten die nog niet eerder gebruik gemaakt hebben van de virtuele klas noemen als voornaamste redenen daarvoor dat de studentenaantallen in de cursus te laag zijn, of dat Skype voldoet.

Directe face-to-face begeleidingsbijeenkomsten zijn levendiger. In discussies is het gemakkelijker om snel contacten tussen studenten te stimuleren, ze op elkaar te laten inhaken en daar de regie over te voeren. Maakt het geheel levendiger en persoonlijker. In een korte pauze zijn ook persoonlijke individuele contacten te leggen. Als studenten fors extra betalen voor begeleidingsbijeenkomsten kan een virtuele klas ook soms als een goedkoop alternatief overkomen.

De cursussen die ik begeleid zijn goed genoeg om zonder virtuele klas te doen; er zijn geen groepen studenten én er zijn geen vaste onderdelen waarop studenten vastlopen. Binnenkort gaat één cursus als OUX-variant draaien en zal ik wel 2 virtuele klassen en 2 face-to-face meetings inplannen in plaats van regulier 1 workshop op een landelijke dag, maar ik weet niet waar ik de tijd (voorbereiding) vandaan moet halen.

Frequentie gebruik

Figuur 5: Aandeel docenten per faculteit dat de virtuele klas gebruikt bij de begeleiding van studenten en het aandeel docenten dat de virtuele klas 1x per maand of vaker inzet

Ook de frequentie van het gebruik laat grote verschillen zien: bij Informatica gebruikt 67% van de docenten de virtuele klas tenminste 1x per maand, bij Natuurwetenschappen is dit 0%, bij Managementwetenschappen 5%.

- Functie** De virtuele klas blijkt met name ingezet te worden voor kennisoverdracht van docent naar student. Daarnaast worden ook de functies 'maken/bespreken oefenopdrachten' en 'vragenuurtje' relatief vaak genoemd.
- Beoordeling** Het rapportcijfer voor de virtuele klas komt uit op een gemiddelde van 7,3. Het hoogste cijfer wordt gegeven door de docenten van Rechtswetenschappen, een 8,3.

Docentkennis en kwaliteit van ondersteuning

- Kennis** Aan diegenen die de virtuele klas gebruiken, is de vraag voorgelegd hoe zij hun kennis van de virtuele klas beoordelen. Gemiddeld genomen geeft de gebruikersgroep zichzelf een 7,6 (met variaties tussen 4 en 9).
- Via PC** De overgrote meerderheid gebruikt de virtuele klas via een PC met Windows.
- BKO-training** Het merendeel van de gebruikers (61%) heeft de BKO-training 'Online begeleiden met de virtuele klas' gevolgd. Deze training wordt met een gemiddelde van een 7 beoordeeld.
- Voorbereiding Studenten** Op de vraag of studenten voldoende voorbereid zijn op het werken met de virtuele klas antwoordt 76% van de gebruikers bevestigend. Docenten geven veelvuldig aan de deelname aan de door Elosa georganiseerde test- en instructiesessie verplicht te stellen voor hun studenten, en plukken daar de vruchten van. Onvoorbereide studenten (geen headset, audio niet geconfigureerd) worden genoemd als struikelblok.
- Ondersteuning** Zo'n 40% van de gebruikersgroep geeft aan bij het gebruik van de virtuele klas ondersteuning nodig gehad te hebben van Elosa. Over de geboden ondersteuning is men positief. Gemiddeld krijgt Elosa een rapportcijfer 7,9.
- Andere systemen** Een kleine groep heeft ervaring met andere virtuele klas systemen. Hierbij worden o.a. genoemd Breeze en Adobe Connect. Deze systemen krijgen echter geen al te beste recensies en steken slecht af vergeleken met Elluminate. Sommige docenten stellen voor als collectieve voorziening de betaalde versie van Skype aan te schaffen.

Begeleidingsopzet

- Begeleidingsopzet** De begeleidingsopzet die een docent gebruikt in de virtuele klas kan vergelijkbaar zijn met de begeleidingsopzet die de docent gebruikt bij face-to-face begeleidingsbijeenkomsten, maar kan daarvan ook afwijken. Wij hebben docenten gevraagd of zij de begeleiding specifiek met het gebruik van de virtuele klas in gedachten ontwerpen. Dit blijkt voor zo'n 70% van de gebruikersgroep het geval.

Open antwoorden

Meerdere docenten stellen dat (ten gevolge van de complexiteit van de software) het goed is om de begeleiding met meerdere docenten te doen, waarbij er een taakverdeling bestaat tussen het overbrengen van de inhoud en het voeren van de regie. Veel veranderingen komen voort uit het besef dat de interactie tussen studenten en docent niet zo eenvoudig op gang te brengen is. Een andere belangrijk aandachtspunt is de duur van de sessies en hun opbouw. Veel docenten organiseren kortere sessies (in vergelijking met face-to-face sessies), en proberen meer interactie te ontwikkelen door bijvoorbeeld multiple-choice-vragen te gebruiken, beurten te geven, korte opgaven tussendoor te gebruiken. Er worden verder gestructureerde agenda's gemaakt en er worden scenario's geschreven (blijkbaar is het voor de vuist weg improviseren minder mogelijk in de virtuele klas). Het geven van opdrachten aan groepjes is ook populair. Verder wordt opgemerkt dat het tempo in de virtuele klas vaak lager ligt dan in face-to-face bijeenkomsten. Het onderstaande citaat vat veel van de veranderingen en hun redenen samen:

Een begeleiding in de virtuele omgeving vereist allereerst een veel betere voorbereiding. Het is lastiger te improviseren in de virtuele klas. Verder is het nodig om de participatie van je studenten te volgen. Hiervoor kan je gebruik maken van korte vragen (ja/nee) of meerkeuze vragen (ABCD) waardoor je snel kan zien of iedereen nog 'bij de les' is. Die vragen moet je dus van te voren maken.

Opgaven maken is lastiger want de studenten kunnen slechter op het bord schrijven dan met een pen. Als je de studenten in een groepje laat werken moet je hen ook instrueren hoe dat te doen. Na 1 uur is het echt tijd voor een korte pauze. Je moet heel goed nadenken over humor in de les. F2F is het makkelijker om humor in te brengen dan via een scherm.

En natuurlijk: in de virtuele klas moet je als docent met vrij veel dingen tegelijk bezig zijn: de presentatie, opgaven, polling, chat, handen opsteken, verbindingsproblematiek (als geen student je meer kan verstaan...) noem maar op!

Ik hanteer 2 aparte lesmodellen voor Elluminate, allebei met één centrale persoon:

- 1. Passieve kennisoverdracht (ik dicteer, student luistert), groepsgrootte tot 20 personen, kortdurende sessies anders werkt het niet*
- 2. Interactief luisteren en terugvragen (1 iemand presenteert, anderen stellen vragen), groepsgrootte circa 7 personen, wat langere sessies.*

Richtlijnen

Iets minder dan eenderde van de docenten die Elluminate gebruikt, geeft aan dat er op hun afdeling richtlijnen bestaan rond het inzetten (organisatorisch en functioneel) van de virtuele klas. Dit blijkt met name het geval bij Informatica en Psychologie.

'Als deelname aan bijeenkomsten te laag is, dan moet de begeleiding via Elluminate plaatsvinden'.

'Begeleiding bachelorthesis volgens vast aantal bijeenkomsten'.

'OUX leidt bij vele cursusteams tot inzet Elluminate'

'Niet echt richtlijnen, maar het is wel de bedoeling om waar mogelijk gebruik te maken van de virtuele klas'.

'Handig zou zijn als iemand stand by is voor technische problemen'.

Daarnaast geven diverse docenten aan dat er richtlijnen zouden moeten komen over de mogelijk te volgen didactische aanpak, voor gebruik van het medium en voor wat te doen bij technische haperingen (is er backup, waar kun je terecht in geval van calamiteiten?).

Daarnaast wordt gesuggereerd een kosten/baten/leereffecten verhouding te onderzoeken, die onderdeel dient te zijn van de afweging de virtuele klas wel of niet in te zetten. Verder dient volgens docenten een minimum aantal deelnemers vastgesteld te worden en zou samenwerken met collega's de lessen kunnen verbeteren.

Aandachtspunten voor didactiek

Zelfstandig samenwerken

Ongeveer 20% van de virtuele klas docenten laat studenten tijdens een sessie zelfstandig samenwerken. Op de vraag hoe men dit organiseert en instrumenteert wordt o.a. aangegeven dat men de groep verdeelt in subgroepen en gebruik maakt van de break-out room functionaliteit. Docenten geven echter aan dat deze functionaliteit niet eenvoudig te bedienen is. Eén docent geeft zelfs aan hierdoor met deze vorm van samenwerking gestopt te zijn.

Een grotere groep (36%) biedt studenten de mogelijkheid een virtuele klas als samenwerkingsomgeving te gebruiken zonder dat de docent daarbij aanwezig is.

Niet te gebruiken

Op de vraag wanneer de virtuele klas vooral niet te gebruiken is, worden de volgende factoren genoemd: als de groepen te groot zijn in combinatie met interactie-elementen, als je reacties wil kunnen aflezen van gezichten, bij startbijeenkomsten van cursussen, en om groepsgevoel te kweken. Grote groepen, veel interactie, eerste kennismaking, complexe opdrachten, levendige discussie → allemaal factoren waarbij de voorkeur gegeven wordt aan face-to-face bijeenkomsten boven virtuele bijeenkomsten.

Groeps-grootte

Wat betreft de groepsgrootte hebben we gevraagd naar de optimale en de maximale grootte. Deze twee parameters blijken nogal uit elkaar te liggen. De optimale groepsgrootte komt uit op 8 personen, terwijl de maximale groepsgrootte uitkomt op 20 personen.

Optimale groepsgrootte: 8

Face-to-face vs virtueel

Aan de docenten die de virtuele klas gebruiken, is een aantal stellingen voorgelegd, waarbij de virtuele klas wordt vergeleken met face-to-face begeleidingsbijeenkomsten. In onderstaande tabel zijn de resultaten te vinden. Ongeveer eenderde van de docenten is van mening dat bij de virtuele klas meer studenten deelnemen. Er is geen sprake van meer interactie met studenten. Wel geeft ongeveer de helft van de gebruikersgroep aan dat de frequentie van studentcontact bij het gebruik van de virtuele klas hoger is.

Docenten onderschrijven de stelling dat de voorbereiding van de virtuele klas meer tijd kost. Ruim de helft van de docenten (54%) bevestigt dit.

In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen? (exclusief 'kan ik niet beoordelen', totale N = 65)		
	(helemaal) mee eens	
	N	%
Bij de virtuele klas nemen meer studenten deel	20	35%
Bij de virtuele klas nemen studenten doorgaans gedurende een langere periode deel	9	17%
Bij de virtuele klas is er doorgaans meer interactie met studenten	5	9%
De virtuele klas bevordert de communicatie en het leren van studenten	16	28%
Het gebruik van de virtuele klas leidt tot betere leerresultaten	14	28%
De voorbereiding van een virtuele klas kost meer tijd	33	54%
De frequentie van studentcontact bij het gebruik virtuele klas hoger	28	50%

Tabel 2: Mening van docenten over de virtuele klas t.o.v. f-2-f begeleidingsbijeenkomsten

Bijna de helft van de docenten laat hun studenten zelf presenteren, en geeft hen standaard de rechten op alle functionaliteiten die een deelnemer ter beschikking staan (audio, video, chat, whiteboard, application sharing).

Afspraken over gedrag

Door bijna tweederde van de docenten die de virtuele klas gebruiken worden afspraken gemaakt over gedrag in de virtuele klas. Het gaat dan met name om afspraken over de manier van interrumpen. De gebruikelijke wijze is dat de student eerst de 'hand opsteekt' alvorens deze aan het woord komt. Vaak wordt afgesproken dat er slechts één microfoon tegelijk aanstaat, de student dient de microfoon uit te zetten zodra deze uitgesproken is. Ook worden afspraken gemaakt gericht op het niet laten onderbreken van de sessie door technische problemen.

Sommige docenten vragen van hun studenten dat ze zich van te voren aan of afmelden voor deelname aan een sessie van de virtuele klas.

Storende aspecten

Men stoort zich vooral aan de geluidskwaliteit. Deze wordt frequent, bijna door de helft van de gebruikers genoemd. Het geluid wordt gekwalificeerd als 'slecht', 'storend', 'kan echt niet'. Daarnaast stoort het zeer als studenten technisch of inhoudelijk onvoorbereid de sessie binnenkomen.

Een docent maakt nog een opmerking over het hinderlijk gebruik van geboortenamen in programma's, waardoor studenten elkaar anders aanspreken dan de docent.

'Het keurslijf. Tijdens een sessie voel ik mij als een vliegtuigpilot omdat je overal op moet letten.... Na afloop van elke sessie van één tot anderhalf uur ben ik uitgeput.'

'Het feit dat ik de studenten niet zie en daardoor geen idee heb of studenten opletten en begrijpen wat ik probeer over te brengen. Gebruik camera's vind ik geen optie'.

'De audio!! Slechte kwaliteit!! Het feit dat er tijdens lesuren geen ondersteuning is'.

Enthousiasme ver:

Op de vraag waar men het meest enthousiast over is, worden de volgende aspecten genoemd:

- Niet plaatsgebonden (op afstand lesgeven, niet reizen)
- Het bereiken van studenten die niet f-2-f-bijeenkomsten kunnen bijwonen
- Overzicht, dashboardfunctie
- De poll-mogelijkheden
- Het kunnen opnemen van sessies

'Alle mogelijkheden die er zijn, de fantastische manieren die je hebt om een groep studenten uit binnen- en buitenland te begeleiden zonder dat ze hoeven te reizen'.

'De functionaliteit die wordt geboden voor interactie (chat, vinger opsteken, aanwijsstokje), opnemen van een sessie'.

Gebruik van specifieke functies

Functionaliteiten Aan de groep docenten die zichzelf als een ervaren/geavanceerde gebruiker beschouwt, zijn vragen gesteld over de bruikbaarheid van een groot aantal virtuele klas functionaliteiten. Zo wordt duidelijk welke functies worden gebruikt, en hoe men de bruikbaarheid hiervan beoordeelt.

Het zijn met name de docenten van Informatica die zichzelf als ervaren gebruiker beschouwen. Dit komt niet geheel onverwacht, aangezien bij deze faculteit het gebruik van de virtuele klas verreweg het grootste is. De meest gebruikte en hoogst beoordeelde functionaliteiten zijn 'de chat' en het laden van 'PowerPoint presentaties'.

Als ontbrekende functionaliteiten worden genoemd: PowerPoint met geluid, koppeling aan studentenadministratie of profielen in OpenU of LinkedIn. Een snellere manier om downloadbare versies van opnamen te maken. Verder wordt nog opgemerkt dat de functionaliteit van Elluminate planningspagina op Studienet 'slecht' is.

Wat vind je van de bruikbaarheid van de onderstaande functionaliteiten? (onderstaande resultaten zijn exclusief de categorie 'n.v.t.')		
	(zeer) bruikbaar	
	N	%
Laden van PowerPointpresentaties	34	97%
Laden van Whiteboard-presentaties	13	68%
Audio	27	77%
Video	15	50%
Chat-functie	35	97%
Privé-chat	23	77%
Bestanden uitwisselen	19	70%
Quiz-gereedschap	25	89%
Gezamenlijk web browsen	11	61%
Break-out rooms (subgroepen)	14	64%
Application sharing	24	83%
Multimedia bibliotheek	2	18%

Tabel 3: Bruikbaarheid functionaliteiten

Bijlage 1: Resultaten per faculteit

	Management	Cultuur	Rechten	Psychologie	Informatica	Natuur	Onderwijs
N	21	11	16	27	24	9	17
Begeleidt studenten afgelopen twee jaar	100%	91%	94%	100%	88%	100%	100%
Besteedt 50% aanstelling of meer aan begeleiding	48%	40%	40%	60%	29%	22%	18%
Face-to-face begeleidingsbijeenkomsten							
Ervaring met face-to-face bijeenkomsten	91%	100%	81%	82%	71%	100%	41%
1x per maand of vaker	43%	60%	31%	56%	67%	0%	6%
<i>Functies face-to-face bijeenkomsten</i>							
Tentamenvoorbereiding	16%	70%	23%	41%	27%	22%	0%
vragenuurtje	11%	30%	8%	23%	20%	44%	29%
Kennisoverdracht docent-student	68%	100%	77%	82%	80%	78%	29%
Maken/bespreken oefenopdrachten	37%	60%	54%	50%	60%	22%	29%
Onderhouden contact met studenten	37%	70%	46%	46%	33%	44%	14%
Rapportcijfer face-to-face bijeenkomsten	8,1	8,3	8,3	8,4	8,3	8,1	8,0
E-mail							
Ervaring met begeleiding via e-mail	100%	100%	94%	100%	100%	100%	100%
1x per maand of vaker	95%	90%	94%	100%	91%	100%	88%
<i>Functies van e-mail bij begeleiding</i>							
Beantwoorden van vragen	95%	100%	100%	100%	95%	100%	88%
Geven van feedback	100%	100%	80%	100%	91%	100%	71%
Bespreken van studievoortgang	71%	90%	33%	46%	43%	67%	29%
Onderhouden contact met studenten	71%	70%	67%	89%	71%	78%	47%
Rapportcijfer e-mail bij begeleiding	8,1	8,0	8,1	8,2	8,0	7,6	7,9
Discussiegroepen/fora							
Ervaring met discussiegroepen/fora	10%	70%	88%	56%	81%	78%	82%
1x maand of vaker	5%	50%	69%	37%	62%	57%	71%

<i>Functies discussiegroepen/fora</i>							
Tentamenvoorbereiding	50%	29%	21%	27%	6%	43%	7%
Vragenuurtje	0%	43%	36%	33%	18%	14%	14%
Kennisoverdracht docent-student	0%	43%	64%	40%	41%	14%	57%
Maken/bespreken oefenopdrachten	0%	29%	43%	13%	0%	19%	21%
Onderhouden contact met studenten	0%	43%	50%	27%	29%	14%	50%
Rapportcijfer discussiegroepen/fora	5,0	7,5	7,0	5,9	6,5	7,0	6,8
Telefonisch contact							
Ervaring met begeleiding via telefoon	91%	100%	100%	93%	67%	100%	71%
1x per maand of vaker	71%	70%	60%	67%	48%	44%	24%
<i>Functies telefonisch contact bij begeleiding</i>							
Beantwoorden van vragen	68%	90%	93%	96%	71%	89%	58%
Geven van feedback	84%	70%	67%	68%	29%	33%	58%
Bespreken van studievoortgang	74%	80%	40%	60%	36%	33%	33%
Onderhouden contact met studenten	47%	40%	40%	40%	43%	22%	25%
Rapportcijfer telefonisch contact	7,9	7,8	7,4	7,9	7,6	7,3	8,0
Skype							
Ervaring met Skype bij begeleiding	71%	10%	19%	56%	91%	89%	47%
1x per maand of vaker	48%	0%	0%	19%	71%	22%	24%
<i>Functies Skype bij begeleiding</i>							
Tentamenvoorbereiding	13%	0%	33%	0%	5%	13%	0%
Vragenuurtje	33%	0%	0%	13%	32%	0%	38%
Kennisoverdracht docent-student	73%	100%	100%	60%	37%	50%	38%
Maken/bespreken van oefenopdrachten	33%	100%	33%	27%	32%	25%	25%
Onderhouden contact met studenten	53%	0%	0%	53%	58%	38%	13%
Rapportcijfer Skype	8,1	-	6,7	7,7	8,2	7,9	7,6
Sociale media							
Ervaring met sociale media bij begeleiding	29%	20%	19%	26%	14%	56%	12%
1x per maand of vaker	19%	20%	19%	15%	5%	33%	0%

<i>Funcities Skype bij begeleiding</i>							
Beantwoorden van vragen	0%	50%	33%	43%	33%	20%	50%
Geven van feedback	0%	0%	33%	14%	0%	20%	0%
Bespreken van studievoortgang	0%	0%	33%	0%	0%	20%	0%
Onderhouden contact met studenten	67%	50%	100%	57%	67%	40%	50%
Rapportcijfer sociale media bij begeleiding	7,2	8,0	7,3	6,6	7,0	6,8	6,5
Virtuele klas							
Ervaring met virtuele klas	38%	40%	56%	44%	95%	33%	53%
1x per maand of vaker	5%	20%	19%	19%	67%	0%	24%
<i>Funcities virtuele klas</i>							
Tentamenvoorbereiding	38%	100%	78%	42%	50%	0%	11%
Vragenuurtje	50%	75%	22%	58%	55%	0%	56%
Kennisoverdracht docent-student	63%	75%	67%	83%	80%	67%	78%
Maken/bespreken oefenopdrachten	25%	100%	78%	58%	65%	0%	22%
Onderhouden contact met studenten	0%	50%	44%	42%	40%	33%	44%
Rapportcijfer virtuele klas	6,3	7,8	8,3	7,1	7,6	7,7	7,1
Ondersteuning							
BKO-training virtuele klas gevolgd	67%	70%	33%	52%	38%	56%	29%
Rapportcijfer BKO-training	6,9	6,7	6,7	7,2	6,9	8,0	7,4
Studenten voldoende voorbereid?	50%	100%	89%	83%	80%	100%	67%
Ondersteuning ELOSA gehad?	50%	75%	56%	50%	35%	0%	6%
Rapportcijfer ELOSA	8,8	7,0	8,0	8,1	8,3	-	4,0
Begeleidingsopzet							
Ontwerp begeleiding met gebruik virtuele klas in gedachte	50%	75%	78%	83%	70%	100%	44%
Richtlijnen rond virtuele klas beschikbaar	0%	0%	22%	42%	61%	0%	11%
Didactiek							
Laat studenten zelfstandig samenwerken	13%	25%	22%	0%	25%	0%	22%

Stellingen: % (helemaal) mee eens							
Meer studenten nemen deel	14%	0%	22%	8%	63%	33%	25%
Studenten nemen langere periode deel	13%	25%	11%	0%	21%	33%	13%
Meer interactie met studenten	13%	0%	11%	8%	5%	0%	0%
Bevordert communicatie en leren v. student	13%	25%	44%	25%	37%	0%	0%
Leidt tot betere leerresultaten	25%	25%	22%	17%	26%	33%	0%
Vorbereiding kost meer tijd	57%	50%	33%	42%	47%	100%	0%
Frequentie studentcontact ligt hoger	13%	50%	44%	17%	42%	67%	25%
Laat studenten zelf presenteren	38%	75%	22%	17%	65%	33%	63%
Geeft student recht op alle functionaliteiten	50%	25%	33%	33%	60%	33%	63%
Maakt afspraken over gedrag in virtuele klas	75%	100%	78%	67%	40%	33%	63%
Vindt zich ervaren/geavanceerd gebruiker	25%	25%	56%	42%	95%	0%	33%

Bijlage 2: Vragenlijst Docentinzicht 3

Uw identiteit zal verborgen blijven.
Lees meer over verborgen identiteit. (Een nieuw scherm zal geopend worden)

ALGEMEEN

De vragenlijst wordt anoniem ingevuld. Toch willen we van de groep respondenten een aantal achtergrondgegevens weten, vandaar dat we je enkele algemene vragen voorleggen.

1) Bij welke faculteit/afdeling ben je werkzaam?

- Cultuurwetenschappen
- Informatica
- Managementwetenschappen
- Natuurwetenschappen
- Onderwijswetenschappen
- Psychologie
- Rechtswetenschappen
- anders, namelijk

2) Wat is je leeftijd?

3) Heb je in de afgelopen twee jaar studenten begeleid?

- ja
- nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 3 gelijk aan ja

4) Kun je een indicatie geven welk aandeel van je aanstelling je besteedt aan het begeleiden van studenten?

- 0-25%
- 25-50%
- 50-75%
- 75-100%

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 3 gelijk aan ja

5) Heb je in de afgelopen twee jaar, bij de begeleiding van studenten, gebruik gemaakt van face-to-face begeleidingsbijeenkomsten?

- ja
- nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 5 gelijk aan ja

6) Hoe vaak gebruik je face-to-face begeleidingsbijeenkomsten in het kader van begeleiding van studenten?

- één of meerdere keren per week
- één of meerdere keren per maand
- één of meerdere keren per jaar

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 5 gelijk aan ja

7) Voor welke van onderstaande functies gebruik je de face-to-face begeleidingsbijeenkomsten?
tentamenvorbereiding
vragenuurtje
kennisoverdracht docent-student (vg. college)
het maken/bespreken van oefenopdrachten
het onderhouden van contact met studenten
anders, namelijk

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 5 gelijk aan ja

8) Met welk rapportcijfer beoordeel je de face-to-face begeleidingsbijeenkomsten?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 3 gelijk aan ja

9) Heb je in de afgelopen twee jaar, bij de begeleiding van studenten, gebruik gemaakt van e-mail?
ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 9 gelijk aan ja

10) Hoe vaak gebruik je e-mail in het kader van begeleiding van studenten?
één of meerdere keren per week
één of meerdere keren per maand
één of meerdere keren per jaar

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 9 gelijk aan ja

11) Voor welke van onderstaande functies gebruik je e-mail bij de begeleiding van studenten?
het beantwoorden van vragen van studenten
het geven van feedback
het bespreken van de studievoortgang
het onderhouden van contact met studenten
anders, namelijk

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 9 gelijk aan ja

12) Met welk rapportcijfer beoordeel je het gebruik van e-mail bij de begeleiding van studenten?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 3 gelijk aan ja

13) Heb je de afgelopen twee jaar, bij de begeleiding van studenten, gebruikt gemaakt van discussiegroepen/fora?

- ja
- nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 13 gelijk aan ja

14) Hoe vaak gebruik je discussiegroepen/fora in het kader van begeleiding van studenten?

- één of meerdere keren per week
- één of meerdere keren per maand
- één of meerdere keren per jaar

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 13 gelijk aan ja

15) Voor welke van onderstaande functies gebruik je discussiegroepen/fora bij de begeleiding van studenten?

- tentamenvoorbereiding
- vragenuurtje
- kennisoverdracht docent-student
- het maken/bespreken van oefenopdrachten
- het onderhouden van contact met studenten
- anders, namelijk

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 13 gelijk aan ja

16) Met welk rapportcijfer beoordeel je het gebruik van discussiegroepen/fora bij de begeleiding van studenten?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 3 gelijk aan ja

17) Heb je de afgelopen twee jaar, bij de begeleiding van studenten, gebruikt gemaakt van telefonisch contact?

- ja
- nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 17 gelijk aan ja

18) Hoe vaak gebruik je telefonisch contact in het kader van begeleiding van studenten?

- één of meerdere keren per week
- één of meerdere keren per maand
- één of meerdere keren per jaar

Deze tekst wordt alleen in het voorbeeld getoond. Respondenten zien deze tekst niet.

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 13 gelijk aan ja

19) Voor welke van onderstaande functies gebruik je telefonisch contact bij de begeleiding van studenten?

- het beantwoorden van vragen van studenten
- het geven van feedback
- het bespreken van de studievoortgang
- het onderhouden van contact met studenten
- anders, namelijk

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 13 gelijk aan ja

20) Met welk rapportcijfer beoordeel je het gebruik van telefonisch contact bij de begeleiding van studenten

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 3 gelijk aan ja

21) Heb je de afgelopen 2 jaar, bij de begeleiding van studenten, gebruik gemaakt van Skype?

- ja
- nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 21 gelijk aan ja

22) Hoe vaak gebruik je Skype in het kader van begeleiding van studenten?

- één of meerdere keren per week
- één of meerdere keren per maand
- één of meerdere keren per jaar

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 21 gelijk aan ja

23) Voor welke van onderstaande functies gebruik je Skype bij de begeleiding van studenten?

- tentamenvoorbereiding
- vragenuurtje
- kennisoverdracht docent-student
- het maken/bespreken van oefenopdrachten
- het onderhouden van contact met studenten
- anders, namelijk

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 21 gelijk aan ja

)

24) Met welk rapportcijfer beoordeel je het gebruik van Skype bij de begeleiding van studenten?

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 3 gelijk aan ja

25) Heb je de afgelopen 2 jaar, bij de begeleiding van studenten, gebruik gemaakt van sociale media (denk aan Facebook, LinkedIn, Twitter etc.)?

ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 25 gelijk aan ja

26) Hoe vaak gebruik je sociale media in het kader van begeleiding van studenten?

één of meerdere keren per week
één of meerdere keren per maand
één of meerdere keren per jaar

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 25 gelijk aan ja

27) Welke sociale media gebruik je in het kader van de begeleiding van studenten?

Facebook
Twitter
LinkedIn
Google+
Hyves
Netlog
anders, namelijk

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 25 gelijk aan ja

28) Voor welke van onderstaande functies gebruik je sociale media bij de begeleiding van studenten?

het beantwoorden van vragen van studenten
het geven van feedback
het bespreken van de studievoortgang
het onderhouden van contact met studenten
anders, namelijk

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 25 gelijk aan ja

29) Met welk rapportcijfer beoordeel je het gebruik van sociale media bij de begeleiding van studenten?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 3 gelijk aan ja

30) Heb je de afgelopen 2 jaar, bij de begeleiding van studenten, gebruik gemaakt van de virtuele klas?

ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

31) Hoe vaak gebruik je de virtuele klas in het kader van begeleiding van studenten?
één of meerdere keren per week
één of meerdere keren per maand
één of meerdere keren per jaar

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

32) Voor welke van onderstaande functies gebruik je de virtuele klas bij de begeleiding van studenten?
tentamenvoorbereiding
vragenuurtje
kennisoverdracht docent-student
het maken/bespreken van oefenopdrachten
het onderhouden van contact met studenten
anders, namelijk

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

33) Met welk rapportcijfer beoordeel je het gebruik van de virtuele klas bij de begeleiding van studenten?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan nee

34) Ben je wel bekend met het gebruik van de virtuele klas?
Ja, ik heb een training gevolgd voor het gebruik van de virtuele klas
Ja, ik weet ervan, maar heb hiervoor geen training gevolgd
Nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 34 gelijk aan Ja, ik heb een training gevolgd voor het gebruik van de virtuele klas of
Als Vraag 34 gelijk aan Ja, ik weet ervan, maar heb hiervoor geen training gevolgd

35) Wat is de reden waarom je (nog) geen gebruik maakt van de virtuele klas?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

36) Met welk rapportcijfer beoordeel je jouw kennis van de virtuele klas?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

37) Ik gebruik de virtuele klas via een PC met:
Windows

Mac OS X
Linux

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

38) Ik gebruik de virtuele klas vanuit:
Studienet
OpenU
Bedrijfsvoeringsserver

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

39) Ik gebruik de virtuele klas voor:
begeleiding in het kader van OUX
begeleiding in het kader van reguliere cursusexploitatie

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

40) Heb je ervaringen met andere virtuele klas systemen?
ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 40 gelijk aan ja

41) Welke en hoe verhouden deze zich tot het bij de OU gebruikte systeem?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 34 gelijk aan ja , ik heb een training gevolgd voor het gebruik van de virtuele klas of
Als Vraag 30 gelijk aan ja

ONDERSTEUNING

Bij de Open Universiteit worden verschillende ondersteuningsfaciliteiten geboden aan docenten die gaan werken met de virtuele klas. Wij willen graag weten van welke ondersteuning je gebruik hebt gemaakt en wat je mening daarover is.

42) Heb je de BKO-training 'Online begeleiden met de virtuele klas' gevolgd?
ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 42 gelijk aan ja

43) Met welk rapportcijfer beoordeel je de kwaliteit van deze training?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 40 gelijk aan ja

44) Met welk rapportcijfer beoordeel je de door de BKO-cursus/docent geboden ondersteuning?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

45) Zijn je studenten voldoende voorbereid op het werken met de virtuele klas (door bv. de test- en instructiesessies van Elosa)?
ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 45 gelijk aan ja of
Als Vraag 45 gelijk aan nee

46) Kun je je antwoord eventueel toelichten?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

47) Heb je bij het gebruik van de virtuele klas ondersteuning (nodig) gehad van Elosa?
ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 47 gelijk aan ja

48) Met welk rapportcijfer beoordeel je de door Elosa geboden ondersteuning?
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

BEGELEIDINGSOPZET

De opzet van de begeleiding die een docent gebruikt bij Elluminate kan vergelijkbaar zijn met de begeleidingsopzet die de docent zou gebruiken bij face-to-face begeleidingsbijeenkomsten, maar kan daarvan ook afwijken. Wij zijn geïnteresseerd in welke begeleidingsopzet docenten kiezen en hoe ze die vormgeven in de virtuele klas.

49) Ik ontwerp mijn begeleiding specifiek met het gebruik van de virtuele klas in gedachten.
ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 49 gelijk aan ja

50) Wat heeft de virtuele klas veranderd aan de manier waarop je de begeleiding inricht?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

51) Op mijn afdeling bestaan richtlijnen rond het inzetten (organisatorisch en functioneel) van de virtuele klas?

- ja
- nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 51 gelijk aan ja

52) Welke richtlijnen zijn dat?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 51 gelijk aan nee

53) Welke richtlijnen zouden er naar jouw idee moeten komen?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

DIDACTIEK

Elluminate simuleert een klassensituatie en biedt vele mogelijkheden tot interactie tussen docent en student en tussen studenten onderling. Er kan bijvoorbeeld een presentatie gegeven worden en er kan in groepen worden samengewerkt aan taken of opdrachten. Net als in een gewone klassensituatie kan er op diverse manieren invulling worden gegeven aan de didactiek.

54) Ik laat studenten tijdens een sessie zelfstandig samenwerken.

- ja
- nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 54 gelijk aan ja

55) Hoe organiseer en instrumenteer je dat?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

56) Ik bied studenten de mogelijkheid een virtuele klas als samenwerkingsomgeving te gebruiken zonder dat ik daarbij aanwezig ben.

- Ja
- Nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

57) Wanneer is volgens jou de virtuele klas vooral niet te gebruiken?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

58) De optimale groepsgrootte bij het gebruik van de virtuele klas is (geef het aantal personen aan):

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 30 gelijk aan ja

59) De maximale groepsgrootte bij het gebruik van de virtuele klas is (geef het aantal personen aan):

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

In de volgende stellingen vragen wij je de virtuele klas te vergelijken met face-to-face begeleidingsbijeenkomsten.

60) In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?
(helemaal mee eens-helemaal mee oneens, kan ik niet beoordelen)

Bij de virtuele klas nemen meer studenten deel

Bij de virtuele klas nemen studenten doorgaans gedurende een langere periode deel

Bij de virtuele klas is er doorgaans meer interactie met studenten

De virtuele klas bevordert de communicatie en het leren van studenten

Het gebruik van de virtuele klas leidt tot betere leerresultaten

De voorbereiding van een virtuele klas kost meer tijd

De frequentie van studentcontact is bij het gebruik van de virtuele klas hoger

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

61) Ik laat mijn studenten zelf presenteren.

ja

nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 61 gelijk aan ja

62) Hoe organiseer je dat?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

63) Ik geef studenten standaard rechten op alle functionaliteiten die een deelnemer ter beschikking staan (audio, video, chat, whiteboard, application sharing).

ja

nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

64) Ik maak afspraken over gedrag in de virtuele klas.

ja

nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 64 gelijk aan ja

65) Welke zijn dat?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:

Als Vraag 30 gelijk aan ja

66) Ik stoor mij met betrekking tot de virtuele klas het meest aan:

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

67) Ik ben met betrekking tot de virtuele klas het meest enthousiast over:

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 30 gelijk aan ja

We hebben nog een aantal aanvullende vragen over specifieke functionaliteiten van Elluminate, die bestemd zijn voor de meer ervaren gebruikers van Elluminate.

68) Beschouw je jezelf als een ervaren/geavanceerde gebruiker van Elluminate?

ja
nee

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 68 gelijk aan ja

GEBRUIK VAN SPECIFIEKE FUNCTIES

De virtuele klas biedt de gebruikers diverse specifieke functies. Niet iedereen gebruikt alle functies. Wij zijn geïnteresseerd in welke functies je gebruikt in de virtuele klas en wat je vindt van de bruikbaarheid van die functies.

69) Wat vind je van de bruikbaarheid van de onderstaande functionaliteiten? Als je de functionaliteit niet hebt gebruikt, kun je 'n.v.t.' aankruisen.

(zeer bruikbaar-zeer onbruikbaar, n.v.t.)

Laden van Powerpoint-presentaties
Laden van Whiteboard-presentaties
Audio
Video
Chat-functie
Privé-chat
Bestanden uitwisselen
Quiz-gereedschap
Gezamenlijk webbrowsen
Break-out rooms (subgroepen)
Application sharing
Multimedia bibliotheek
Bijzondere invoerapparaten, zoals een tekentablet

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 68 gelijk aan ja

70) Welke functionaliteit ontbreekt volgens jou in de virtuele klas?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 3 gelijk aan nee

Deze vragenlijst is geheel toegespitst op het thema 'begeleiding'. Aangezien je hebt aangegeven geen studenten te begeleiden, hebben we geen verdere vragen meer voor je. Wil je toch nog een opmerking/suggestie plaatsen dan kan dit in de ruimte hieronder.

71) Eventuele aanvullende opmerkingen/suggesties?

Deze vraag wordt alleen getoond als aan de volgende criteria is voldaan:
Als Vraag 3 gelijk aan ja

72) Heb je nog eventuele aanvullende opmerkingen/suggesties?